

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
43

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

zeit, Mittelalter, Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Hrádek (Bez. Znojmo), Intravilan der Gemeinde. Mittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

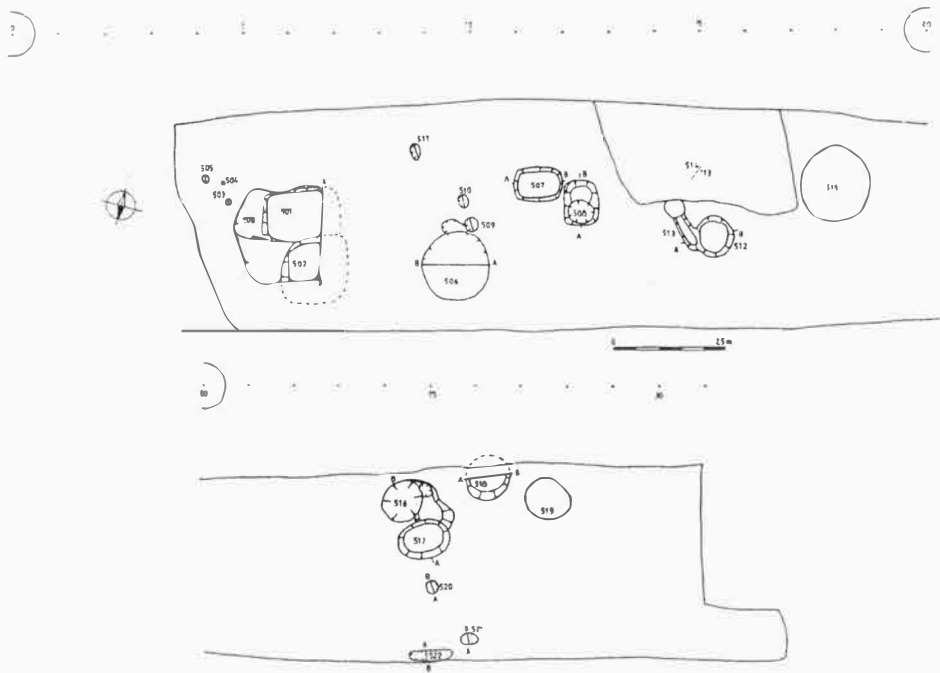
HRUŠOVANY NAD JEVIŠOVKOU (okr. Znojmo)

Nám. Míru. Doba mladohradištní, středověk, novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

V dubnu a květnu 2001 proběhl záchranný archeologický výzkum při rekonstrukci náměstí Míru v Hrušovanech nad Jevišovkou. Pro potřeby vybudování inženýrských sítí a budoucí dláždění prostoru byl skryt na geologické jílovité podloží pruh budoucího náměstí o rozměrech 30x5 m. Další části prostoru byly sníženy na novodobé navážky, případně středověké objekty. Sledované území na ZM ČR v měřítku 1:10 000 list č. 34-14-02 se nachází v rozmezí bodů od Z a J. s.č. 20:118; 23:120 mm. Liniové výkopy pro budoucí okrasnou zídku před Městským úřadem se pak nacházely v okolí bodu 25 mm od západní sekční čáry a 116 mm od jižní sekční čáry. Nadmořská výška v prostoru náměstí činí 180 m n.m.. Nachází se asi 600 m od levého břehu řeky Jevišovky a je nad její tok jen mírně vyvýšena. V průběhu 17. a 18. století zde dokonce existovala soustava rybníků.

Na skryté ploše se podařilo zdokumentovat, ovzorkovat a částečně prozkoumat 23 zahloubené objekty. Mimo tuto plochu pak zbytek jámy, pří-

padně kulturní vrstvy z průběhu 14. století (jáma 523). Zde byla celá situace značně poškozena mladší zástavbou a recentními výkopy, takže ji nelze jednoznačně interpretovat. Na hlavní ploše bylo zjištěno 9 křulových jam (503-505, 509-511, 520-522) a řada kruhových i nepravidelných zahloubených objektů (obr. 8). K nejdůležitějším objektům patří jáma 502 se zbytky dřevěného roubení, interpretovaná jako studna a datovaná do 14. století. Kruhové ústí o průměru 1,5 m se po 20 cm změnilo na pravoúhloú čtvercovou jámu, v jejíž rozích se nacházely křulové jámy se stopami po dřevěné konstrukci. Studnu, tak jako většinu větších objektů se nepodařilo prozkoumat celou, protože na celé ploše intenzivně nastupovala v hloubce 0,5 m spodní voda. Do stejného období můžeme datovat i objekt 506. V těchto objektech se také vyskytovaly zlomky středohradištní keramiky, které můžeme rámcově datovat do průběhu 9. století. Ze zbylých jam pochází novověká keramika, jámy se nepodařilo datovat vůbec. V prostoru před Městským úřadem se podařilo zachytit stratigrafii 5 vrstev, které v neporušeném terénu představují ojedinělý doklad vývoje tohoto prostoru. Na jílovité podloží (k.103) nasedal mocný horizont s ojedinělými nálezy kultury s lineární keramikou a nálezy kulturního komplexu popelnicových polí (viz kapitoly Neolit a Doba bronzová), datovaný do doby mladohradištní (12. století). Nad ním se nacházela vrstva s nálezy 14.-16. století (k. 101) a zcela recentní navážky (k. 100). Nová zjištění tak doplnila poměrně hojné nálezy z pravěku a protohistorie, které pocházejí z extravilanu města.

Obr. 8. Hrušovany nad Jevišovkou, Nám. Míru. Plán zkoumané plochy.
Hrušovany nad Jevišovkou, Nám. Míru. Plan der Grabungsfläche.

„Sever“. Novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Některé objekty záchranného výzkumu (viz kap. Doba bronzová) byly pravděpodobně recentní, z průběhu 18.-20. století. Řada obdélných jam jsou pozůstatky stělnice, která zde fungovala v průběhu 2. světové války.

Zdeněk Čizmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Hrušovany nad Jevišovkou (Bez. Znojmo), Nám. Míru. Jüngere Burgwallzeit, Mittelalter. Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Hrušovany nad Jevišovkou (Bez. Znojmo), „Sever“. Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 9. Ivančice. 1 - místo nálezu.
Ivančice. 1 - Fundort.

IVANČICE (okr. Brno-venkov)

Intravilán města. Novověk. Kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Při sledování výkopů pro uložení kabelů fy SELF SERVIS, s.r.o., byla v bezejmenné spojnici mezi ulicemi Horní Hlinky - Hřbitovní a U Cihelny zjištěna kulturní vrstva, datovatelná zlomky keramických nádob, kachlů, cihel apod. do 16. až 17. století. Datovací materiál byl získán především z výhozu, vlastní výkop byl natolik úzký (méně než 0,5 m), že nedovoloval podrobnější průzkum a dokumentaci profilů. Bylo však zřejmé, že výkop (hl. cca 0,7 m) nedosáhl rostlého geologického podloží, takže skutečnou mocnost kulturního souvrství ani jeho kompletní datování nebylo možné určit. Význam nálezu spočívá v tom, že se zřejmě poprvé podařilo přesněji lokalizovat svobodný dvůr na Hlinkách, jehož existence je bezpečně doložena od 15. st., kdy byl nazýván Bohunkovský podle majitelky Bohunky z Pernštejna. V roce 1639 jej koupil patrně nejznámější držitel Jan Komínek z Engelhuzu, hejtman na hradě Veverří. Později na místě dvora vznikla hospoda Na Bačkoře. Z písemných pramenů bylo dosud známo pouze to, že dvůr

stával před Kounickou branou naproti kapli Nejsvětější Trojice (Kuča 1997, 505).

Martin Geisler, ÚAPP Brno

Literatura:

Kuča, K. 1997: Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku. Praha, 505.

Resumé:

Ivančice (Bez. Brno-venkov), Intravillan der Gemeinde. Neuzeit (16.-17. Jh.). Kulturschicht. Rettungsgrabung.

KARVINÁ (k. ú. Fryštát, okr. Karviná)

Ul. Pivovarská. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum

Záchranný výzkum vyvolaný rekonstrukcí ulice a výstavbou nových inženýrských sítí v historickém jádru města proběhl ve dnech 10.-17. 10. 2001. V trase kabelovodu pod vozovkou na ulici Pivovarské v SZ části města (SPÚO akce č.22/01) bylo zjištěno několik zahloubených objektů z 13/14. až 18. stol. Nejstarší nálezovou situací představovala kůlová stavba, z které se podařilo zachytit dvě kůlové jámy. Oporu stěn objektu tvořil mělký žlábek pro uložení trámy. Úplně byla zachycena jedna z kratších stěn stavby a částečně i jedna delší. S tímto objektem patrně souvisela sídlištní jáma k. 514 s nečetnými keramickými nálezy, částečně prozkoumaná poblíž jeho kratší západní stěny. Po zániku kůlové stavby byla celá situace překryta nesouvisle dochovaným štětem s bohatými keramickými a osteologickými nálezy ze 14. století.

Stejný časový horizont reprezentovaly nálezy z částečně zkoumané větší jámy k. 503 nepravidelného půdorysu s vyšší koncentrací uhlíků v zásypu. Již zaplněnou jámu rovněž překryl štět, na který nasedaly subrecentní přemístěné vrstvy pod vozovkou. Vyjma tyto situace byly zkoumány další tři sídlištní jámy (k. 500-502), z nichž jáma k. 500, odkrytá v ústí ul. Pivovarské do ul. Sv. Čecha, poskytla zajímavý soubor zlomků komorových reliéfních kachlů s heraldickým motivem z 2. pol. 17. stol. Nálezové situace na ul. Pivovarské dokládají intenzivní sídlištní aktivity v příhradebním prostoru SZ části Fryštátu.

Ul. Fryštátská. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum

Na ulici Fryštátské, která ve středověku spojovala náměstí s jednou z městských bran, narušil výkop pro kanalizaci souvrství komunikačního charakteru o mocnosti 1,2-1,4 m. Dokumentace stěn výkopu a ovzorkování jednotlivých vrstev proběhla dne 4. 9. 2001 (PÚO akce č. 17/01). Na svažitě podloží, tvořené šedožlutým jílem, nasedala

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Bakázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, PhD., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00